

A városl?di Szent Mihály-templom

2010 július 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Herendt?l nyugatra, a Bakonyt átszel? országos f?út mentén, a Torna-patak völgyében fekszik Városl?d. A helynév – a szomszédos Kisl?déhez, Bakonygyepeséhez és a közeli Farkasgyep?éhez hasonlóan – az Árpádok korában erre húzódott bels? országhatár – gyep? –, illetve az itt szolgálatot teljesít? királyi íjászok – lövészek – emlékét idézi. Város- (azaz: váras-) l?d az 1800-as években majolika- és k?edénygyára által tett szert országos hírre; mai lakói, mintegy ezerhétszázan, a Bakony erdeinek fájából és a közeli bányákból igyekeznek megélni.
A török hódoltság után újranépesített község központjában áll a tekintélyes barokk stílusú plébániatemplom. Falait az elmúlt években gondosan végigkutatták a régészek: a szondázó feltárás nyomán sorra napvilágra kerültek az épület középkori részletei, amelyek – a XVIII. században másodlagosan beépített kövekkel együtt – egy csaknem fél évezrede lappangó építészeti emlékünkr?l adnak hírt.
Történeti forrásainkból tudhattuk, hogy e helyen állt a karthauzi barátok lövöldi klastroma. Az 1084-ben francia földön alapított szigorú regulájú szerzet tagjai – közismert nevükön a néma barátok – el?ször IV. Béla hercegsége idején (1238-ban) érkeztek Magyarországra, letelepedésükre azonban csak a XIII. század utolsó éveiben került sor a Szepességben és az Eger melletti Tárkányban. A lövöldi rendházat Nagy Lajos király (1342–1382) alapította uralkodásának els? esztendeiben. 1347-ben említi el?ször írás, de még 1369-ben is arról szól egy levél, hogy az építkezésen dolgozó emberek megtámadták a bakonybéli bencések szomszédos birtokán szénát gy?jt? parasztokat. A hivatalos alapító okiratot is csak 1387. március 17-én állította ki Demeter zágrábi püspök, I. Lajos kancellárja.
A rendházat Szent Mihály arkangyal tiszteletére szentelték fel, amint a „Leweld” melletti völgyet is a f?angyalról nevezték el: „vallem Sancti Michaelis”. A klastrom birtoka volt – több dunántúli község mellett – Tapolca mez?város. A néma barátok Mátyás király pártfogásának köszönhet?en élték gazdasági és m?vészeti fénykorukat az 1470-es és 80-as években. A király b?kez? pénzadományai mellett többek közt egy ?snyomtatványt ajándékozott corvinái közül a kolostornak abból az alkalomból, hogy Beatrix királyné a pápai bíboros követ kíséretében 1480. január 25-én meglátogatta az ország akkori legrangosabb rendházainak egyikét.
A XVI. század közepén teljesen elpusztult épületegyüttes látványát egy Nürnbergben ?rzött festményr?l ismerhetjük. A várfallal körülvett, tornyokkal és bástyákkal meger?sített klastrom közepén meredek oromzatú, mintázatos cseréppel fedett gótikus templom látható. A dátum nélküli kép nem sokkal azel?tt készülhetett, hogy a törökök ostrom alá vették Veszprémet és vidékét. A várként emlegetett Lövöldöt 1544-ben a magyar hadak ürítették ki és robbantották föl, hogy ne kerülhessen az ellenség kezére.
A romok köveib?l építkeztek az 1723 után sváb földr?l érkezett telepesek, s a régi templomból látunk gótikus darabokat a barokk templom falában. A Padányi Bíró Márton veszprémi püspök rendeletére a XVIII. század derekán épült új plébánia udvarán az 1860-ban itt járt Römer Flóris lerajzolt néhány, a templom és a ház körül talált faragott követ. Az elmúlt évtizedek közelben folyt építkezései alkalmával is el?kerültek a földb?l középkori épületmaradványok, s végül most került sor a templom melletti térség ásatására és az említett falkutatásra.
Szent Mihály havának utolsó hétvégéjén e valóban rejt?zköd? történelmi és m?vészeti emlékünkr?l szóló tudósítással köszöntjük a jeles névünnepet, Mihály napját.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló